

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

(Číslo: 2264/2011-3,4/jm)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

V.D.S. a.s

2. Identifikačné číslo

35 756 357

3. Sídlo

Martinengova 18, 811 02 Bratislava

II ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

LOM POHRANICE

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je **pokračovanie ťažby** stavebného kameňa - vápenca a jeho následnej úpravy v technologickej linke na ložisku Pohranice – Kolíňany. Navrhovateľ plánuje **zvýšiť súčasnú ročnú kapacitu ťažby zo súčasných 400 000 t/rok na 800 000 t/rok**. Ťažba v lome Pohranice prebieha na základe banského oprávnenia od roku 1965. V rámci zámeru je navrhovaná a posúdená kapacita ťažby 800 tis. t/rok. Takýto objem ťažby bude dosahovaný výnimočne. V bežných rokoch sa predpokladá ťažba 400 tis. - 500 tis. t/rok.

3. Užívateľ

V.D.S. a.s., Martinengova 18, 811 02 Bratislava

4. Umiestnenie

Kraj: Nitriansky

Okres: Nitra

Obec: Pohranice, Kolíňany

Katastrálne územie: Pohranice, Kolíňany

Parcely číslo :

- Pohranice: 3254/3, 3254/5, 3254/6, 3254/7, 3254/8, 3257/2, 3258/1, 3244/1, 3244/11, 3377/4, 3261/1, 2352/1, 3252/5
- Kolíňany: 746/226, 763/1, 746/225.

Ložisko vápencov Pohranice sa nachádza v lokalite Kolíňanský vrch, leží na pravej strane cesty I. triedy I/65 vedúcej z Nitry v smere na Zlaté Moravce. Nachádza sa medzi obcami Pohranice, Kolíňany, Host'ová a Štitáre.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok ťažby:	1965
Rozšírenie ťažby:	09/2011
Ukončenie činnosti:	do vyťaženia zásob - cca do roku 2050

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

História ložiska a právny stav

Ťažba vápenca v lome Pohranice, v dobývacom priestore (DP) prebieha na základe banského oprávnenia od roku 1965. Pred týmto obdobím bol vápenec v lome dobývaný v menšom množstve, ručne lámaním na výrobu vápna.

Charakteristika ložiska

Ložisko vápencov Pohranice - Kolíňany sa nachádza na juhozápadnom okraji pohoria Tríbeč, cca 9 km severovýchodne od mesta Nitry, v lokalite Kolíňanského vrchu (355,5 m). Plocha Pohranickej časti ložiska sa nachádza v JZ časti DP, plocha Kolíňanskej časti je situovaná v SV časti DP. Surovinu tvoria jurské vápence. Ide o rekryštalizované krinoidové vápence s premenlivým zastúpením piesčitej prímеси. Hlavnú časť ložiska tvoria svetlošedé až modrošedé celistvé vápence. Pod nimi vystupujú podobné vápence ružovo fialovej farby niekde až žltohnedej so svetlejšími polohami. Silné porušenie vápencov podporilo ich skrasovanie. Krasové dutiny sú vyplnené piesčitou hlinou s úlomkami vápenca, miestami silne zaílovanou. Mocnosť týchto výplní je rôzna a závisí na tektonickej rozrušenosti. Ílovo-piesčitá výplň tvorí v priemere 16,2 %. Podložie vápencov nebolo overené, podľa poznatkov o regionálnej stavbe dosahujú uvedené vápence mocnosť 50-100 m. Skrývka v nadloží je tvorená hlinou, suťovou hlinou s úlomkami vápencov, s priemernou mocnosťou 2,0-2,5 m.

Fyzikálno-mechanické a technologické vlastnosti suroviny

Z technologického hľadiska vápence na ložisku vykazujú veľmi dobré fyzikálno-mechanické vlastnosti podľa EN 13242 ako kamenivo do nestmelených a hydraulicky stmelených materiálov používaných v inžinierskom staviteľstve a pri výstavbe ciest, ako kamenivo do betónu podľa EN 12620 a kamenivo do bituménových zmesí a na nátery

ciest, letísk a iných dopravných plôch podľa EN 13043. Podľa STN 72 1860 - kameň pre murivo a stavebné účely vyhovujú vzhľadom na nižšie pevnostné parametre prevažne len triede III. Surovina je vhodná nielen pre stavebné účely, ale vzhľadom na vysoký obsah CaCO_3 , je vápenec vhodný aj pre cukrovarnícky a cementársky priemysel.

Zásoby

Stav geologických zásob na ložisku podľa GEO V-03 k 1.1.2009:

- kategória **Z-1** 4 423 000 m³
- kategória **Z-2** 2 758 000 m³
- kategória **Z-3** 1 913 000 m³
- spolu 9 094 000 m³

Výkaz skrývky celkom: 42 320 m³

Kapacita ťažby

Ročná kapacita ťažby je premenlivá, v rokoch 2003 - 2009 dosahovala ročný priemer 480 tis. t/rok. Výkyvy súvisia s aktuálnou situáciou pri realizácii väčších investičných akcií v regióne. V súčasnosti je ťažba zvýšená v súvislosti s výstavbou rýchlostnej cesty R1. V rámci zámeru je navrhovaná a posúdená kapacita ťažby 800 tis. t/rok. Takýto objem ťažby bude dosahovaný výnimočne, v bežných rokoch sa predpokladá ťažba 400 tis. - 500 tis. t/rok.

Otvárka, príprava a dobývanie ložiska

Dobývanie ložiska prebieha podľa Plánu otvárk, prípravy a dobývania (POPD), zmena č. 1 (08/2009), ktorý bol vypracovaný na obdobie do ťažby ložiska po úroveň 195 m n. m. Ložisko vápencov Pohranice - Kolíňany je v súčasnosti otvorené ôsmimi ťažobnými rezmi, z toho tromi v Pohranickej časti a siedmimi v Kolíňanskej časti. **V Pohranickej časti** sa ťažobné práce vykonávajú na troch ťažobných plošinách:

- z úrovne 215 m n.m.
- z úrovne 232 m n.m.
- z úrovne 241 m n.m.
- z úrovne 267 m n.m.

V Kolíňanskej časti DP sa ťažobné práce vykonávajú na siedmich ťažobných plošinách:

- z úrovne 195 m n.m.
- z úrovne 215 m n.m.
- z úrovne 235 m n.m.

- z úrovne 253 m n.m.
- z úrovne 267 m n.m.
- z úrovne 280 m n.m.
- z úrovne 297 m n.m.
- z úrovne 315 m n.m.

V Pohranickej časti DP sa v prvej fáze otvorí etáž 267 m n.m. pri JZ hranici DP pri vrchole 1. Ďalej sa odstráni val na JV hranici DP s cieľom doťažby zásob na etáži 267 m popri hranici DP a až po stenu lomu pri vrchole DP 13. Pri vrchole DP 13 bude nutné odkloniť front etáže od hranice DP v súvislosti s vymedzením priestoru pre etáž 280 m. Potom, alebo súbežne bude možná doťažba zásob na úrovni 232 m a 241 m n.m. JZ a JV smerom. S ťažbou sa pôjde po celej šírke ťažobného frontu. Potom sa ťažobné práce presunú na etáž 215 m n.m a 195 m n.m. Ťažbe bude predchádzať premiestnenie úpravárenskej linky na úroveň plošín 215 a neskôr 195 m n.m. V pravej časti ťažobného frontu dôjde k vytvoreniu novej cesty, ktorá skráti dopravné vzdialenosti z Pohranickej časti z ťažobných plošín z úrovne 215 a 195 m n.m. V Kolíňanskej časti vrchné etáže vzhľadom na veľké zahĺbenie budú z časti tvoriť aj technologickú skrývku. Predstih týchto ťažobných etáží musí byť v dostatočnom predstihu pred ťažobnými plošinami s kvalitnejšou surovinou. Postup ťažby bude orientovaný vo všetkých smeroch po hranicu DP. Prednostne sa vyťažia vrchné etáže z dôvodu zachovania prístupových ciest. Sklon lomových stien je projektovaný na 70°, výška stien max. 22 m. Šírka ťažobných plošín je 15 m.

Dobývacie metódy

Hlavnou dobývacou metódou na ložisku je hromadný spôsob dobývania (clonové a radové odstrelý) v etážach. Odstrelý sú vykonávané podľa **Generálneho technického projektu pre clonové odstrelý** v kameňolome Pohranice, schváleného Obvodným banským úradom v Bratislave. Práce na príprave a vykonávaní odstrelův riadi technický vedúci odstrelův, alebo jeho zástupca. Hromadné odstrelý sú dimenzované tak, aby pripravili dostatočné množstvo rozpojenej suroviny v takom časovom slede, aby bol zabezpečený jej neustály prísun pre spracovanie na technologickej linke. Maximálna celková nálož v Pohranickej časti ložiska je stanovená na 8 472 kg, v Kolíňanskej časti 2 030 kg. Clonové odstrelý sa pri ťažbe 400 tis. t/rok vykonávajú 3 krát mesačne, pri rozšírení ťažby na 800 tis. t/rok budú realizované 6 krát mesačne. Ťažobná organizácia má povolenie aj na trhacie práce malého rozsahu a sekundárne rozpojovanie nadmerných kusov podľa platného **Technologickeho postupu trhacích prác malého rozsahu** pre kameňolom Pohranice. Pri primárnych odstrelůch malého rozsahu je maximálna celková nálož stanovená na 200 kg a pri sekundárnom rozpojovaní 24 kg.

Mechanizácia

Ťažobné práce v lome sú mechanizované s použitím nasledovnej techniky:

Nakladacia technika:

- rýpadlo VOLVO 360 1 ks
- rýpadlo VOLVO 290 1 ks
- rýpadlo KOMATSU 290 1 ks
- rýpadlo VOLVO L120D 1 ks
- kolesový nakladač VOLVO 180F 1 ks
- kolesový nakladač VOLVO L 120D 1 ks
- kolesový nakladač Komatsu WA480 1 ks
- kolesový nakladač Hitachi ZW 310 1 ks

Drviaca technika:

- mobilný odrazový drvič Hartl 1 ks
- mobilný triedič Metso 1 ks
- mobilný triedič Powerscreen 1 ks

Vŕtacia technika (dodávateľsky):

- vrtná súprava BÖHLER TC 111 1 ks

Pomocná technika:

- Pojazdná dielňa AVIA A-30 1 ks
- Nákladný automobil T 815 3 ks
- Kropiace vozidlo ŠKODA 706AKVE 1 ks
- Nákladný automobil IVECO Tracker 8x8 2 ks
- Servisné vozidlo FORD Tranzit 1 ks

Elektrifikácia

Zdrojom elektrickej energie je transformátor, umiestnený v murovanej trafostanici, ktorá je zapojená na distribučnú sieť VN 22 000 (400) 231 V. Z transformátora o výkone 630 kVA sú vedené 3 káble pre napojenie hlavného rozvádzača R-1. Z R-1 je napojený R2 pri výrobnéj linke. Z rozvádzača R-1 je napojená sociálna budova a bunky. Z rozvádzača R-2 je napojený rozvádzač R-3, z ktorého sú napojené vrtné súpravy a pojazdný kompresor rozvádzač.

Banská doprava

Technologická doprava rozpojenej horniny z ťažobného rezu na technologickú linku je zabezpečená nákladným automobilom. Doprava medzi jednotlivými stupňami úpravy je zabezpečená pásovými dopravníkmi. Expedícia hotových výrobkov je zabezpečená základnými automobilmi odberateľa.

Úprava suroviny

Surovina je upravovaná v stacionárnej a mobilnej technologickej linke s tromi stupňami drvenia a triedenia. Rozpojená hornina je nakladaná na automobily a preváža sa na vstup do technologickej linky. Hornina je vysypávaná do lamelového podávača LM, z ktorého prechádza do odhliňovacieho triediča. Podsitné z odhliňovača je dopravované pásovými dopravníkmi na hlinovú skládku. Nadsitné nad 80 mm prechádza do čeľustového drviča Rx 9075-160. Z drviča frakcia 0/125 mm postupuje do medzizásobníka, z ktorého je automaticky dávkovaná do kužeľového drviča SVEDALA. Z kužeľového drviča postupuje hornina pásovým dopravníkom na triedič, z ktorého roztriedenie na frakcie je voliteľné podľa druhu sít (okatosti) a výstup môže smerovať buď na voľnú skládku alebo postupovať na ďalšie drvenie do dvoch kužeľových granulátorov typu SVEDALA a ďalej na triedenie do dvoch rezonančných dvojplošných triedičov. Z prvého z nich postupuje pásovými dopravníkmi materiál frakcie 63/90 a 90/125 na skládky. Z druhého z nich postupuje materiál frakcie 32/63 a 16/32 a nasledovne materiál frakcie 8/16, 4/8, 0/4. Materiál frakcie 8/16 môže byť podľa potreby premieľaný na drviči Sand 1. Takto predrvený materiál sa vracia na pretriedenie na rezonančný triedič. Kapacita upravárenskej linky je 100 t/hod. Na zvýšenie spracovateľskej kapacity môže byť v lome umiestnená aj mobilná technologická linka s týmto zložením:

- Čeľustový drvič BL PEGSON PREMIERTRAK1100x800 1ks
- Odr. drvič BL PEGSONTRACKPACTOR 428 1ks
- Triedič 2 plošinový POWERSCREEN TURBOCHIEFTAIN 1400 3ks
- Odhliňovací triedič POWERSCREEN WARIOR 1400 1ks

Roztriedený materiál je skladovaný na voľných skládkach a z nich priamo nakladaný na automobily odberateľa. Frakcia 0-4 je skladovaná v zastrešenom objekte. Pri úprave suroviny nevzniká nespracovateľný odpad, pretože sa používa na zásypové účely.

Odvodnenie

Zrážkové vody infiltrujú do horninového masívu. Jedná sa o ložisko bez prítokov podzemných vôd, prakticky nezvodnené. Dobývanie ložiska sa vykonáva dovrchu pod uhlom 1-3°, čím je zabezpečený prirodzený odtok vody z povrchového odtoku (zrážkovej vody).

Nakladanie so škodlivými látkami

V rámci činnosti v DP Pohranice sú používané pohonné hmoty a oleje v týchto ročných množstvách:

- nafta 150 000 l/rok
- oleje a mazadlá 3 000 l/rok.

V areáli lomu sa nachádzajú dva sklady ropných látok - sklad motorovej nafty a sklad

olejov a mazadiel. Sklad nafty je súčasťou čerpacej stanice. Jedná sa o nadzemnú dvojplášťovú nádrž typu Bencalor NN 25 s objemom 25 m³. Povolenie na vybudovanie skladu bolo vydané rozhodnutím ONV odborom výstavby a ÚP v Nitre č. 2175/86-Vi zo dňa 12.12.1986 a povolenie na užívanie skladu rozhodnutím ONV odborom výstavby a ÚP v Nitre č. 132/88-Mo zo dňa 16.02.1988. Skladovacia nádrž je umiestnená na železobetónovej doske odkanalizovanej do zbernej podzemnej nádrže s objemom 30m³. Povrch dosky vrátane manipulačnej plochy pred stojanom je opatrený epoxidechtovým náterom, ktorý zabezpečuje funkciu nepriepustnosti a chemickej odolnosti voči skladovaným ropným látkam. Kontrola tesnosti medziplášťového priestoru nádrže je vykonávaná v predpísaných intervaloch, v zmysle vypracovaného prevádzkového poriadku. Nepoužité a opotrebované oleje sú skladované v Sklade PHM s rozmermi 8,5 x 4,0 m s kapacitou 1,6 m³ pre čerstvé oleje a 1,6 m³ pre opotrebované oleje. Sklad je vybudovaný z ocelevej konštrukcie na betónovom podklade, opláštenej vlnitým oceľovým plechom. Kontajnery sú uložené na vyvýšenej ocelevej konštrukcii, pod ktorou je umiestnená oceľová havarijná nádrž s objemom 2,7 m³. Ako manipulačná plocha slúži betónová plocha pred sklado, vyspádaná do podzemnej železobetónovej havarijnej nádrže. Plocha je opatrená epoxidechtovým náterom. Povolenie na prevádzku skladu bolo vydané rozhodnutím ObÚŽP odb. výstavby v Nitre č. 2584/2/92-Ing.Pa/Or. zo dňa 21.05.1993. Na prevádzku skladu je vypracovaný prevádzkový poriadok.

Rekultivácia ložiska

Pred ukončením dobývania ložiska prevádzkovateľ spracuje plán likvidácie lomu podľa § 32 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva. S cieľom zahľadania následkov dobývania a navrátenia územia na ďalšie využívanie bude vykonaná technická a biologická rekultivácia.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie zámeru

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zaradená do kapitoly 1, položka č. 11 „Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy“ v časti A – povinné hodnotenie.

Zámer bol vypracovaný v júni 2011, spracovateľom bola firma ENVICONSLT, spol. s r.o., Závodská cesta 4, 011 52 Žilina.

Zámer bol spracovaný, predložený a posúdený v jednom variante. Na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa podľa § 22 ods. 7 zákona, MŽP SR ako príslušný orgán listom č. 10677/2010-3.4/jm zo dňa 13.12.2010 upustilo od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. Dôvodom žiadosti bola predovšetkým skutočnosť, že sa jedná o pokračovanie a rozšírenie ťažby v existujúcom lome s

určeným dobývacím priestorom, v ktorom prebieha ťažba od roku 1965. Prevádzkovateľ má na ťažbu vydané rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislave zo dňa 8.3.2006 a zmenu č. 1 zo dňa 30.12.2009 na dobývanie výhradného ložiska vápencov na obdobie do vydobytia dobývateľných zásob.

2. Rozoslanie a zverejnenie zámeru

Navrhovateľ, V.D.S. a.s., Martinengova 18, 811 02 Bratislava predložil MŽP SR podľa § 22 zákona zámer činnosti „Lom Pohranice“ (ďalej len zámer) dňa 08.06.2011.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky predložilo zámer na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods.1 zákona rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutým obciam.

V rámci informačného systému EIA bol podľa § 23 ods. 1 zákona zámer zverejnený na internetovej stránke www.enviroportal.sk. Následne bola verejnosť dotknutých obcí – obce Pohranice a Kolíňany oboznámená so zámerom podľa § 23 ods. 3 zákona v mieste obvyklým spôsobom.

Na základe došlých stanovísk a na základe rozsahu hodnotenia podľa § 32 zákona MŽP SR v spolupráci s rezortným, povoľujúcim orgánom a po prerokovaní s navrhovateľom v liste č. 2264/2011-3.4/jm z dňa 29.07.2011 určilo, že správu o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nie je potrebné vypracovávať, o čom dotknutá obec informovala verejnosť. V ďalších krokoch procesu posudzovania funkciu správy o hodnotení plnil zámer.

Pre ďalší proces posudzovania v zmysle zákona sa primerane použili ustanovenia § 33 až 39 zákona a predložený Zámer nahrádzal Správu o hodnotení.

3. Prerokovanie zámeru s verejnosťou

Zámer bol širokej verejnosti sprístupnený a k dispozícii k nahliadnutiu na obecnych úradoch v Kolíňanoch a Pohraniciach.

Spoločné verejné prerokovania navrhovanej činnosti „Lom Pohranice“ sa uskutočnilo dňa 19.09.2011 o 17,00 v Kultúrnom dome v Kolíňanoch, Námestie L. A. Aranya 528, 95178 Kolíňany. Z prerokovania je spracovaná prezenčná listina. Na verejnom prerokovaní boli vznesené **nasledovné pripomienky**:

Zo strany občanov boli otázky smerujúce hlavne na prašnosť, hlučnosť, účinky seizmicity, na vodný zdroj a na záber plochy dobývacieho priestoru.

Občan RNDr. Banyi vyjadril obavu z už jestvujúcich vibrácií a tlakových vln po odstrele a o tom, že už toho času vie o prasklinách na niektorých domoch, ktoré môžu byť z odstrelov v kameňolome.

RNDr. Pirman prečítal hodnoty nálože s akými sa pracuje pri odstrele v častiach Pohranice a Kolíňany, pričom uviedol, že v časti bližšie ku Kolíňanom sa robí odstrel so štvrtinovou dávkou náloží.

Občan RNDr. Banyi sa informoval aj o zábere plochy na dobývanie.

JUDr. Ábel predložil mapku dobývacieho priestoru, na ktorom uviedol súčasnú hranicu

lomu a cieľ, kam by sa chceli dostať s touto banskou činnosťou. Spoločnosť V.D.S s.r.o., ktorá vykonáva ťažbu nemá záujem rozšíriť existujúce hranice určené Banským úradom SR.

Zo strany prítomných občanov bola zhoda v tom, že ak by sa objavili v obci sťažnosti na vibrácie a tlakové vlny, tak cez obecný úrad budú iniciovať merania týchto hodnôt nezávislými spoločnosťami.

Občan p. Szalai mal otázky týkajúce sa hĺbky kameňolomu oproti zlatomoraveckej cesty, zaujímalo ho či sa budú robiť úpravy na ceste I/65, následne sa informoval do ktorého roku je plánovaná ťažba, resp. aký osud čaká lom potom.

Odpovedali Ing. Hricko, JUDr. Ábel a RNDr. Pirman, ktorí uviedli, že intenzita cca 125 nákladných áut (ktoré riešia logistiku lomu) je zanedbateľnou hodnotou oproti intenzite dennej premávky 25 000 aut. Ďalej uviedli, že pri súčasnej intenzite by mohla ťažba trvať cca do roku 2050. Následne sa v lome bude riešiť rekultivácia. RNDr. Pirman so 100%-tnou určitosťou vyhlásil, že smetisko tam nebude, nakoľko to nepripúšťa legislatíva v odpadovom hospodárstve. Je tam veľmi priepustný vápenec, cez ktorý by sa do zeme mohli dostať rôzne škodlivé látky, ktoré by mali dopad na zdravie ľudí. A hlavne, je tu vodný zdroj, ktorý má svoje ochranné pásmo. Skôr tam bude kaskádovitá úprava terénu, bude vykonané zalesnenie a pod.

JUDr. Ábel ocenil prístup a uvedomelosť občanov a ochotu zúčastniť sa tohto verejného prerokovania.

Záverečné slovo mal starosta obce Kolíňany, ktorý sa poďakoval všetkým za účasť a za korektnú diskusiu.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky, predložené k zámeru

V zákone stanovenej lehote boli na MŽP SR doručené nasledovné písomné stanoviská:

Obvodný banský úrad Bratislava (list č. 651-1693/2011 zo dňa 28.06.2011)

K predloženému zámeru navrhovateľa, "LOM POHRANICE" (jún 2011), tunajší úrad, ako povoľujúci orgán **nemá námietky**.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor energetickej a surovinovej politiky (list č. 767/2011-32410 zo dňa 29.06.2011)

Navrhovaná činnosť - rozšírenie ťažby v lome Pohranice v existujúcom DP predpokladá zvýšenie ročnej kapacity ťažby zo súčasných 400 000 ton za rok na 800 000 ton/rok. Rozšírenie ťažby sa navrhuje predovšetkým v súvislosti s výstavbou cestnej infraštruktúry. Po preštudovaní zámeru konštatujeme, že návrh uvedenej činnosti je v súlade so surovinovou politikou štátu a preto k realizácii zámeru **nemáme žiadne námietky**.

Obecný úrad Pohranice (list č. 209/2011 zo dňa 07.07.2011)

Obec Pohranice, ako dotknutá obec podľa § 23 ods.4 zákona **nemá žiadne námietky** k zámeru - Lom Pohranice. K uvedenému zámeru **neboli doručené na obecný úrad žiadne námietky zo strany občanov**. Obec Pohranice zároveň žiada dodržať zákonom stanovené predpisy, čo sa týka ochrany ovzdušia a ochrany prírody a krajiny na obdobie do vydobytia dobývateľných zásob výhradného ložiska v DP

Pohranice.

Obecný úrad Kolíňany (list č.828/2011BR zo dňa 07.07.2011)

Obec Kolíňany ako dotknutá, **nemá žiadne námietky** k ťažbe navrhovateľa na parcelách č. 746/226, a č. 7 63/1 v k. u. Kolíňany za dodržania príslušných zákonov (v znení neskorších predpisov. Na tieto parcely bolo vydané povolenie Obvodným banským úradom v Bratislave zo dňa 08.03.2006. Povolenie na ťažbu na parcele č. 7A6/225 nebolo predložené. K predloženému zámeru zo strany obyvateľov neboli doručené na tunajší obecný úrad **žiadne pripomienky a námietky**.

Obvodný úrad životného prostredia Nitra (list č. A/2011/01815-003-F21 zo dňa 04.07.2011)

- Stanovisko dotknutého orgánu štátnej správy pre ochranu prírody
Požadujeme vypracovať správu o hodnotení a k navrhovanej činnosti máme nasledovné pripomienky: **kompenzovať úbytok bylinných biotopov rekultiváciou v lome na plochách, ktoré sa už nebudú ťažiť - 400 m² do konca roka 2012 v k. ú. Kolíňany. Rekultivácia bude technická a biologická.**

- Stanovisko dotknutého orgánu štátnej vodnej správy
Nakoľko sa jedná o existujúcu činnosť v ochrannom pásme vodárenského vodného zdroja Kolíňany HVK-I, **požadujeme vypracovať hydrogeologický posudok z pohľadu zvýšenia ťažby v lome Pohranice**, pri jeho vypracovaní prihliadať aj na vplyv ostatných prevádzok, ktoré sa nachádzajú v ochrannom pásme II. stupňa (Kameňolom spoločnosti Calmit, s.r.o., výrobné centrum stavebnej firmy Novosedlík, s.r.o., prevádzka spoločnosti Sita Slovensko a.s., Kameňolom spoločnosti Dopravex a tri staré nerekulitované skládky).

- Stanovisko dotknutého orgánu štátnej správy v odpadovom hospodárstve
Odporúčame upustiť od vypracovania Správy o hodnotení činnosti a proces posudzovania ukončiť.

- Stanovisko dotknutého orgánu ochrany ovzdušia
Do správy o hodnotení **požadujeme zapracovať** nasledovné body:

- uviesť, resp. upresniť, či posudzovaný Lom Pohranice je totožný objekt s objektom, ktorý prevádzkujú Kameňolomy a štrkopieskovne a.s. Na tunajšom úrade je vedený len prevádzkovateľ Kameňolomy a štrkopieskovne a.s. s prevádzkou Lom Pohranice,
- do rozptylovej štúdie zahrnúť a posúdiť aj vplyv clonového odstrelu na množstvo emisií,
- prečo sa vplyv technickej seizmicity posudzoval len v obci Pohranice, ktorá leží od lomu 1050 m a v bližšie ležiacich obciach Kolíňany a Štitáre sa neposudzoval? Požadujeme vykonať merania vplyvu technickej seizmicity a vypracovať odborný posudok vplyvu trhačích prác v lome Pohranice na individuálnu bytovú výstavbu v obciach Kolíňany a Štitáre.

Záver: Vzhľadom k uvedenému **trváme** na ďalšom posudzovaní navrhovanej činnosti v zmysle zákona **a zapracovaní splnenia pripomienok** jednotlivých úsekov štátnej správy OU ŽP Nitra do správy o hodnotení.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva (list č.HŽP/A/2011/01880 zo dňa 07.07.2011)

Na základe komplexného hodnotenia navrhovanej činnosti možno konštatovať, že zvýšenie kapacity ťažby **neprinesie do územia spoločensky neprijateľné riziko**.

ktoré by bolo spojené s významným poškodením životného prostredia a zdravia. Realizáciou činnosti **nedôjde k ovplyvneniu** zdravotného stavu obyvateľstva, nakoľko táto je umiestnená v dostatočnej vzdialenosti od okolitých obytných zón. K predloženému zámeru **nemáme z hľadiska ochrany verejného zdravia pripomienky**. V rámci realizácie zámeru **je potrebné dodržať v plnom rozsahu podmienky vyplývajúce z odborných posudkov odstrelův a opatrení vyplývajúcich z odborného posúdenia ochrany vodárenského zdroja obce Kolíňany, ako i opatrení určených v kap. IV /10 zámeru.**

Krajský úrad Životného prostredia Nitra (list č.2011/00452 zo dňa 01.07.2011)

Z hľadiska ochrany ovzdušia je potrebné, zabezpečiť splnenie všetkých technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky uvedené v prílohe č. 3 vyhlášky č. 356/2010 Z. z. V rozptylovej štúdii pre Lom Pohranice **spracovateľ neuvádza, či do bilancie zahrnul aj emisie TZL z clonových a radových odstrelův. Je potrebné doplniť rozptylovú štúdiu aj o tento faktor.**

Vzhľadom na polohu lomu (Lom je v ochrannom pásme vodárenských zdrojův) a geologickú štruktúru (Mezozoikum) **odporúčame zvažiť možnosť monitorovania kvality podzemných vód.**

Z hľadiska ochrany prírody konštatujeme, že na predmetnom území sa nenachádzajú žiadne územia európskeho významu, ani žiadne maloplošné alebo veľkoplošné chránené územia. Na predmetnom území platí prvý stupeň územnej ochrany. Z hľadiska územného systému ekologickej stability do územia zasahuje regionálne terestrické biocentrum na zalesnených častiach Kolíňanského vrchu. Na základe komplexného hodnotenia navrhovanej činnosti možno konštatovať, že táto **činnosť nebude predstavovať pre územie riziko, ktoré by bolo spojené s významným poškodením životného prostredia.**

Navrhovaná činnosť svojimi parametrami podľa prílohy zákona podlieha povinnému hodnoteniu. K predloženému zámeru **nemá Krajský úrad životného prostredia Nitra, z hľadiska záujmov štátnej správy ochrany prírody a krajiny, odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia a štátnej vodnej správy zásadné pripomienky a nemá požiadavky na určenie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.**

Obvodný úrad Nitra, Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia (list č.ObU-NR-CO4-2011/11237/2 zo dňa 21.06.2011)

Z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva, nepožadujeme povinné hodnotenie podľa zákona,

MŽP SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojův, Odbor štátnej geologickej správy (list č.39312/2011 zo dňa 29.06.2011)

Predmetom zámeru je zvýšenie objemu ťažby a spracovania stavebného kameňa (vápenec) na výhradnom ložisku Pohranice - Kolíňany (800 tis. t/rok) v hraniciach určeného dobývacieho priestoru Pohranice. Bansko-technické podmienky dobývania vychádzajú z komplexného zhodnotenia geologických pomerův výhradného ložiska a schváleného výpočtu zásob stavebného kameňa so stavom k 16.09.1993 (rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 1010/96-min. z 09.09.1995). Predložený materiál formálne odpovedá prílohe č. 9 zákona a k

spracovaníu **kapitol týkajúcich sa geologickej problematiky nemáme žiadne pripomienky**. Upozorňujeme iba na nepresnosti pri používaní názvu výhradného ložiska a názvu ťaženej suroviny, ako i na skutočnosť, že podľa oznámenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, sa v dotknutom území navrhovanej činnosti podľa priloženej situácie v mierke 1: 25 000 evidujú:

- výhradné ložisko Kolíňany (vápenec) s určeným chráneným ložiskovým územím, ktoré bezprostredne nadväzuje na dobývací priestor Pohranice
- výhradné ložisko Beladice (lignit) s určeným chráneným ložiskovým územím
- skládky odpadov

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja (list č. ČZ – 14977/2010 zo dňa 20.06.2011)

Posudzovaná investičná akcia predstavuje pokračovanie ťažby stavebného kameňa - vápenca a jeho následnej úpravy v technologickej linke. Navrhovateľ plánuje zvýšiť súčasnú ročnú kapacitu ťažby zo súčasných 400 000 t/rok na 800 000 t/rok. Určený dobývací priestor zaberá plochu cca 35,3 ha. Ťažba v lome Pohranice prebieha od roku 1965 a doposiaľ nebola posúdená z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Hodnotený zámer nesmie byť v rozpore s územným plánom Vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 188/1998 zo dňa 28.04.1998, Zmenami a doplnkami UPN VÚC NSK, ktorých záväzná časť bola schválená Zastupiteľstvom NSK uznesením č. 33912004 zo dňa 08.11. 2004 a Zmenami a doplnkami č.2 UPN VÚC NSK, ktoré boli schválené uznesením č. 271/2007 z 27. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 17.12.2007 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.1/2008 zo dňa 14.1.2008. Posudzovaný zámer navrhovaná činnosť "Lom Pohranice" svojimi parametrami podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona, prílohy 8, kapitoly 1 - ťažobný priemysel, pol. 11 - Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku - od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu - časť A (**povinné hodnotenie**).

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (list č.A/2011/03178 BC10 zo dňa 27.07.2011)

Pri realizácii predložených zámerov **treba dodržať zákon číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov** v nadväznosti na vyhlášku číslo 35/1984 Zb. i príslušné STN.

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (list č. A/2011/02026 z 16.06.2010)

Po preštudovaní zaslaného zámeru na investíciu: " Lom Pohranice ", KU CD PK v Nitre, ako orgán štátnej správy podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b), zákona č.135/1961 Zb. O pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov vykonáva štátnu správu vo veciach ciest 1. triedy, zistil, že predložený zámer neuvádza riešenie dopravného pripojenia z lomu Pohranice na cestu I/65. Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre, preto žiada doplniť dopravné riešenie napojenia na cestu I/65, ktoré bude zvýšenou ťažbou ovplyvnené. Svoj súhlas podmieňuje vybudovaním dopravného pripojenia na ceste I/65, ktoré bude vyhovovať platným normám STN 73 6101; 73 6102; 73 6110, ktoré bude spĺňať podmienky riešenia dopravy v potrebnej miere pre zvýšenú ťažbu. Dopravné pripojenie musí byť

spracované oprávnenou osobou t.j. autorizovaným projektantom dopravných stavieb. Riešenie pripojenia bude predložené na posúdenie Slovenskej správe ciest Bratislava, ako majetkovému a údržbovému správcovi ciest I. triedy, a tiež pripojenie musí posúdiť z hľadiska bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky aj Krajské riaditeľstvo PZ KDI v Nitre. O pripojenie resp. zmenu pripojenia požiada investor cestný správny orgán Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre. Zároveň Vás upozorňujeme, že je nutné pre správne posúdenie kapacitného využitia ciest III. triedy, alebo možného pripojenia na ne, požiadať o stanovisko cestný správny orgán pre cesty pre II. a III. triedy t.j. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre.

SAŽP CRE (list č.CZA 1418/2011 zo dňa 27.06.2011)

Pripomienky, požiadavky a odporúčania

Odborný posudok priložený k zámeru uvádza: " . bola na základe merania stanovená bezpečná vzdialenosť 1 000 m od obytných objektov. Maximálnu hmotnosť nálože stanovujeme na 2 500 kg na jeden časový stupeň. Pri dodržaní maximálnej nálože 2 500 kg na jeden časový stupeň a nepriblížení sa ťažobných odstrelov k obytným objektom na vzdialenosť menšiu ako 1 000 m nedôjde k porušeniu obytných objektov obce Pohranice z dôvodu vyvolanej technickej seizmicity v lome Pohranice". *Ale obec Kolíňany je vzdialená len 450 m a Štitáre 950 m. Javí sa nám preto potrebné posúdiť problematiku technickej seizmicity aj pre domy v obci Kolíňany. Na základe informácií z Obecného úradu Kolíňany, majú niektoré domy praskliny, ktoré sú pripisované prácam v lome.*

Záver: Plánovaná aktivita prinesie do oblasti ako negatívne, tak aj pozitívne aspekty. Riziko výrazného poškodenia životného prostredia je akceptovateľné a po zapracovaní relevantných opatrení, ktoré vyplynú z procesu EIA, **nemáme zásadné pripomienky** voči povoleniu činnosti. Považujeme za dôležité, aby pri návrhu strelných prác bolo prihliadané k pripomienkam obyvateľov okolitých obcí. Uprava suroviny a jej doprava kvalitu života v okolitých obciach v zásadnej miere neovplyvňujú. V zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. je potrebné pokračovať v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti. Nakoľko správa o hodnotení by nepriniesla nové poznatky dôležité z hľadiska posudzovania, považujeme za možné použiť predložený zámer aj v ďalšom kroku posudzovania a netrváme na vypracovaní správy o hodnotení.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

MŽP SR svojim listom č. 2264/2011-3.4/jm z 12.09.2011 v zmysle § 36 ods. zákona za spracovateľa posudku navrhovanej činnosti "Lom Pohranice" určilo Ing. Štefana Zelenáka, PhD. Sládkovičova 67/9, 972 26 Nitrianske Rudno.

Podklady ku spracovaniu posudku:

1. **zámer „Lom Pohranice“** vypracovaný v zmysle zákona Zámer je vypracovaný v jednom variantnom riešení.
2. **list č. 2264/2011-3.4/jm** zo dňa 29.07.2011 upustenie od požiadavky vypracovať pre navrhovanú činnosť správu o hodnotení
3. **stanoviská dotknutých orgánov** k predmetnému zámeru podľa § 23 ods.4 zákona posudzovaní
4. **list č. 257/11 z 29.7.2011** Vyjadrenie k stanoviskám k zámeru, Enviconsult s.r.o., Závodská cesta 4, 011 52 Žilina
5. **Rozhodnutie č. A/2010/00337-014-F14** Obvodný úrad životného prostredia Nitra odbor štátnej vodnej správy a ochrany prírody a krajiny.
6. **Rozhodnutie č.192/2006** z 09.03.2011 o povolení trhavých prác veľkého rozsahu v dobývacom priestore Pohranice na pozemkoch s parc. č. 3254/3,

3254/5, 3254/6, 3254/7 a 3258/1 v k. ú. Pohranice a na pozemkoch s parc. č. 746/226 a 763/1 v k. ú. Kolíňany Obvodný banský úrad Bratislava, Prievozská 30, 821 05 Bratislava

7. **Rozhodnutie č. 993-3447/2009/I** z 30.12.2009 o povolení zmeny č. 1 trhacích prác veľkého rozsahu v dobývacom priestore Pohranice na pozemku s parc. č. 3244/1 v k. ú. Pohranice Obvodný banský úrad Bratislava, Prievozská 30, 821 05 Bratislava

8. **záznam a prezenčná listina z verejného prerokovania** navrhovanej činnosti „Lom Pohranice“, ktoré sa uskutočnilo dňa 18.09.2011 o 17,00 hodine v Kultúrnom dome v Kolíňanoch.

Predkladaný posudok bol vypracovaný posudzovateľom na základe predloženého zámeru, písomných stanovísk subjektov zúčastnených na posudzovaní podľa zákona o posudzovaní a dotknutých orgánov, zápisnice z verejného prerokovania poznatkov získaných na obhliadke Lomu Pohranice, údajov a informácií z odbornej literatúry ako aj vlastných poznatkov a skúseností z tejto oblasti činnosti. Obsahová náplň predkladaného posudku je spracovaná v súlade s ustanoveniami odsekov 6 a 7 § 36 zákona o posudzovaní.

Spracovateľ posudku uviedol, že spracovaná dokumentácia splnila svoj účel a umožnila posúdenie navrhovanej činnosti. Predložený zámer, ani doručené písomné stanoviská nepreukázali skutočnosti, ktoré by znamenali spoločensky neprijateľné riziko poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, vrátane zdravia, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti.

Ďalej spracovateľ posudku Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky **odporúča realizáciu posudzovanej činnosti „LOM POHRANICE“** za rešpektovania podmienok uvedených v časti g a návrhu záverečného stanoviska.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Základnou charakteristikou navrhovanej činnosti je skutočnosť, že sa v území nejedná o novú činnosť. Ťažba v lome Pohranice prebieha na základe banského oprávnenia od roku 1965. Zámer činnosti predstavuje navýšenie ťažby vápenca v existujúcom dobývacom priestore **zo súčasných 400 000 t/rok na 800 000 t/rok**. Z uvedeného vyplýva, že aj pri ovplyvnení životného prostredia nepôjde vo väčšine prípadov o nové vplyvy, realizáciou činností uvedených v zámere dôjde k ich intenzifikácii.

Na základe výsledkov procesu posudzovania možno vplyvy na životné prostredie vrátane zdravia zhrnúť nasledovne.

NA OBYVATEĽSTVO

Hlavnými negatívnymi vplyvmi činnosti v dobývacom priestore Pohranice vo vzťahu k obyvateľstvu sú tvorba hluku, otrasy a zvýšená prašnosť. Tieto vplyvy sa v danom území neprejavujú výrazne, predovšetkým vďaka dostatočnej vzdialenosti obytných území od lomu a ich ochrany samotným masívom a okolitým lesom.

Veľkou prednosťou Lomu Pohranice je jeho priame dopravné napojenie na cestu I. triedy I/65.

NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE

Reliéf a horninové prostredie

Odťaženie časti masívu Kolíňanského vrchu bude znamenať nezvratnú zmenu reliéfu. V konečnom štádiu ťažby bude preto potrebné pripraviť projekt určujúci spôsob uzatvorenia lomu s cieľom čo najväčšieho zahľadania činnosti.

Vplyvy na povrchovú vodu

Posudzované ložisko nie je v kontakte s povrchovými tokmi ani vodnými plochami. Ich ovplyvnenie ťažbou je vylúčené.

Vplyvy na podzemnú vodu

Vzhľadom na použitie ťažkých dobývacích mechanizmov, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky, nie je možné vylúčiť znečistenie horninového prostredia a následne podzemných vôd škodlivými látkami, hlavne ropnými uhľovodíkmi (pohonné hmoty, oleje).

Zdrojmi možného rizika sú:

- miesta manipulácie s týmito látkami, a to predovšetkým čerpacia stanica motorovej nafty a sklad olejov,
- úniky škodlivých látok z dobývacích mechanizmov, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky,

Objekty skladov motorovej nafty a PHM sú zabezpečené proti únikom látok v zmysle požiadaviek právnych predpisov a ich prevádzka je riadená prevádzkovými predpismi.

Významnejšie riziko teda predstavujú iba havarijné úniky nebezpečných látok. Na zvládnutie potenciálnych havarijných únikov škodlivých látok má organizácia vypracovaný havarijný plán v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a jeho vykonávacej vyhlášky č. 100/2005 Z. z.

Pre vyhodnotenie rizika ovplyvnenia uvedených vodárenských zdrojov prevádzkou lomu Pohranice sú určujúce tieto kritériá:

- hydraulické vlastnosti hornín tvoriacich hydrogeologickú štruktúru,
- štruktúrno-geologická stavba územia a jej vzťah k prúdeniu podzemných vôd,
- charakter a mocnosť krycích vrstiev,
- vzdialenosť vodárenských zdrojov od zdroja rizika,

Vlastnosti hornín tvoriacich hydrogeologickú štruktúru sú vo vzťahu k uvedenej problematike nepriaznivé. Tvorba a obeh podzemných vôd hodnotenej štruktúry je viazaný predovšetkým na karbonátové horniny mezozoika obalovej sekvencie Tribeča s prevahou vápencov, ktoré sa vyznačujú veľmi dobrou puklinovou až puklinovo-krasovou priepustnosťou.

Štruktúrno-geologickú stavbu územia možno vo vzťahu k uvedeným rizikám hodnotiť ako priaznivé. Infiltrované zrážkové vody zostupujú nenasýtenou zónou systémom puklín, pórov a kaverien kvázi vertikálnym smerom k hladine podzemnej

vody, pričom prúdenie podzemných vôd usmerňujú aj tektonické poruchy. Ložisko je silne tektonicky porušené, s výraznými dislokáciami smeru SSZ-JJV až SZ-JV. Ďalší pohyb podzemnej vody je usmerný morfológiou relatívne nepriepustného podložia - sedimentmi spodného triasu a kryštalinika. Generálny úklon podložia a tým aj smer prúdenia podzemných vôd v území je k juhovýchodu. Podzemné vody tu zostupujú pod neogénu výplň podunajskej panvy. Časť z nich vyviera v podobe bariérových prameňov na tektonickom styku mezozoika a neogénu, ktorým je tzv. mojmirovský zlom SV-JZ smeru, ktorý prebieha pozdĺž Kolíňanského ostrova. Najvýdatnejšie pramene vystupujú v centre obce Pohranice. V zóne zostupu boli zachytené aj podzemné vody vrtmi HVK-1 a HVP-1. **Z uvedeného vyplýva, že tieto zdroje sú mimo smeru prúdenia podzemných vôd z priestoru lomu.** Riziko ohrozenia vodárenských zdrojov znižuje aj veľká mocnosť nenasýtenej zóny - hladina podzemnej vody v priestore lomu sa nachádza v hĺbke až 100 m pod úrovňou lomu, čo značne predlžuje dobu dosiahnutia hladiny podzemnej vody potenciálnou kontamináciou, zvyšuje účinnosť samočistiacich procesov a znižuje riziko ohrozenia vodárenských zdrojov.

Vzdialenosť vodných zdrojov od lomu rovnako znižuje pravdepodobnosť ohrozenia vodárenských zdrojov. Pohranice - zdroj HVK-1 Kolíňany je vzdialený 1,4 km a vodárenský zdroj HVP-1 v Pohraniciach je situovaný vo vzdialenosti 1,1 km od hranice lomu.

Okrem vyššie uvedeného vyhodnotenia treba uviesť, že Lom Pohranice je v prevádzke od roku 1965. Počas celej prevádzky neboli v prirodzených výveroch v Pohraniciach alebo následne počas exploatácie zdrojov HVK-1 a HVP-1 zistené indície kontaminácie spôsobenej prevádzkou lomu.

Vplyvy na ovzdušie

Kameňolom je spolu s technologickou linkou z hľadiska znečisťovania ovzdušia zaradený ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia, pričom určujúcou znečisťujúcou látkou sú tuhé znečisťujúce látky. Zdrojom prašnosti je:

- rozpojovanie horniny a jej následná úprava,
- odkrytá plocha kameňolomu, ktorú možno považovať za plošný zdroj prašných emisií,
- sekundárna prašnosť vznikajúca pohybom vozidiel a iných mechanizmov v rámci lomu,
- clonové odstrelý v lome. K emisiám prachu dochádza krátkodobo pri výkone trhacích prác (budú vykonávané cca 85 x ročne).

Z hľadiska ochrany ovzdušia sa odporúča pri zvlášť nepriaznivých podmienkach zabezpečiť kropenie vnútro areálových komunikácií.

Pôda

Intenzifikácia ťažby v lome Pohranice nebude mať vplyv na pôdu, činnosť bude realizovaná v rámci schváleného dobývacieho priestoru.

Fauna a flóra

Vplyvy rozširovania lomu a následnej prevádzky, spočívajúcej v ťažbe kameňa v lome a jeho spracovaním, budú zasahovať do viacerých oblastí života fauny:

- prvou oblasťou vplyvu bude postupné rozširovanie lomu, s čím súvisí postupná likvidácia biotopov,
- druhou oblasťou vplyvu bude samotná prevádzka v lome, v ktorom bude dochádzať k ťažbe kamenného materiálu.

Vo všetkých oblastiach vplyvu bude prevádzka spôsobovať mechanické ohrozovanie tu žijúcich zástupcov fauny a zároveň bude dochádzať aj k rušivým zvukovým (akustickým) vplyvom, ktoré budú vyrušovať a plašiť faunu vyskytujúcu sa v okolí. Ďalšie negatívne dopady očakávame aj v rušení ďalších hniezdiacich druhov vtákov, ktoré budú reagovať opustením svojich znášok vajec v hniezdach.

Vplyv na biotopy

V zmysle popisu biotopov v kapitole III.1.6.2 zámeru boli na ploche rozšírenia lomu (na parcelách č. 746/225, k. ú. Kolíňany a č. 3244/1, k. ú. Pohranice) identifikované a zmapované nasledovné nelesné trávno-bylinné, krovínové a kríčkové **biotopy európskeho významu**:

- biotop Tr1 (6210 - Suchomilné trávno-bylinné a krovínové porasty na vápnom substráte,
- biotop Pi5 (6110*) Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch,
- biotop Kr6 (40A0*) Xerothermné kroviny,

OÚŽP Nitra odbor štátnej vodnej správy a ochrany prírody a krajiny (zápisnica zo dňa 14.04.2010) vzhľadom na aplikáciu nových ustanovení zákona č. 117/2010 Z. z.(účinnosť od 01.05.2010), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré sa týkajú § 6 *Ochrana biotopov* a nového § 104a *Prechodné ustanovenia*, vo veci zasahovania do biotopov európskeho významu rozhodol nasledovne:

1. súhlas na zasahovanie do biotopov bude vydaný na zasahovanie do biotopov bylinného charakteru na základe podanej žiadosti,
2. skrývka v DP sa bude vykonávať postupným odstraňovaním (nie naraz na celej ploche) pôdneho horizontu, tak aby nedošlo k okamžitému odstráneniu celého biotopu,
3. navrhovateľ požiada o vydanie súhlasu na výrub drevín a krovín tvoriacich biotop Kr6 Xerothermné kroviny, príslušné obce Pohranice a Kolíňany,
4. odstránenie ostatných biotopov je možné vykonávať aj vo vegetačnom období,

5. v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nesmie prísť k poškodeniu alebo zničeniu biotopov na susedných parcelách,

Vplyvy na ochranu prírody a ÚSES

Do riešeného územia nezasahuje žiadne chránené územie. V riešenom území sa nenachádza žiadny chránený strom a štátna ochrana prírody v riešenom území neeviduje ani výskyt chránených druhov rastlín a živočíchov. Z hľadiska územného systému ekologickej stability v riešenom území bolo vyčlenené regionálne terestrické biocentrum (RBC), ktoré bolo vyčlenené na zalesnených častiach Kolíňanského vrchu. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k rozšíreniu fragmentácie biocentra oproti súčasnému stavu, vzhľadom však na to, že plochy nezasiahnutých biotopov zostanú zachované v dostatočnom rozsahu v južných, východných a západných polohách Kolíňanského vrchu, nepredpokladáme, že dôjde k jeho ohrozeniu, príp. degradácii.

VPLYVY NA KRAJINU

Medzi negatívne stránky ťažobnej činnosti možno vo všeobecnosti zaradiť narušenie scenérie krajiny. Po vydobytí zásob stavebného kameňa, bude lom zlikvidovaný v zmysle požiadaviek § 32 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva. Vznikom nového typu biotopu - skalný biotop, môže dôjsť k vytvoreniu nových rastlinných a živočíšnych druhov. Skalné steny kameňolomu ako nepôvodné biotopy územia, výraznou mierou pozitívne ovplyvňujú diverzitu druhov, čo dokumentujú pozorovania vo viacerých vyťažených kameňolomoch. Opustené lomové steny môžu byť hniezdnym biotopom a úkrytom napr. výra skalného (*Bubo bubo*), žltouchvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), vrabca poľného (*Passer montanus*), trasochvosta bieleho (*Motacilla alba*), skaliarika sivého (*Oenanthe oenanthe*), raniaka hrdzavého (*Nyctalus noctula*), večernice tmavej (*Vespertilio murinus*), jašterice múrovej (*Lacerta muralis*). Sutiny sú priestorom na zimný úkryt obojživelníkov a plazov. Pri realizácii rekultivácie a revitalizácie, sa preto odporúča úzka spolupráca s príslušným orgánom ochrany prírody a krajiny.

VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME

Vzhľadom k tomu, že ťažba vápenca je realizovaná v existujúcom dobývacom priestore od roku 1965, navrhované zvýšenie kapacity ťažby nebude mať ďalší vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme. Vplyvy samotnej činnosti sa premietajú v týchto oblastiach.

Priemysel a služby

Z hľadiska rozvoja priemyselných aktivít možno v danom prípade hovoriť o priamom pozitívnom vplyve na priemysel, s následnou väzbou na rozvoj služieb. Ťažba a spracovanie kameňa v danej lokalite je výhodná z hľadiska blízkej vzdialenosti k

miestam spotreby, či už v súvislosti s budovaním cestnej infraštruktúry, alebo vo vzťahu k potrebám regionálnym centier.

Rekreácia

Na JV strane Kolíňanského vrchu sa rozprestierajú vinice, ktoré z časti plnia aj rekreačnú funkciu. Tak, ako v prípade obytnej zóny obcí Pohranice a Kolíňany, sa vplyvy činnosti v lome Pohranice na túto oblasť neprejavujú zvýšenou mierou, vďaka lokalizácii na odvrátenej strane svahu.

VPLYVY NA KULTÚRU A PAMIATKY

V území sa nenachádzajú žiadne kultúrne a historické pamiatky, paleontologické náleziská, či významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou zámeru. Rovnako nepredpokladáme ani vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter činnosti vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať **vplyv hluku a znečistenia ovzdušia**. Podľa výsledkov posúdenia v hlukovej štúdii samotná prevádzka kameňolomu - dobývanie, úprava a spracovanie kameniva nepredstavuje vo vzťahu k obývanému územiu výrazný problém, ale hodnoty hluku v okrajových častiach okolitých obcí z titulu prevádzky kameňolomu neprekračujú 40 dB.

Čo sa týka znečisťovania ovzdušia, navrhovaný zámer neovplyvní výrazne pomery dotknutého územia z hľadiska hygieny ovzdušia, vplyv je klasifikovaný ako mierny.

Z uvedeného vyplýva, že prevádzka lomu Pohranice pri kapacite ťažby 800 tis. t/rok nebude pre obyvateľstvo predstavovať zdravotné riziko.

Z pohľadu pracovného prostredia sú dominantnými rizikami expozícia hluku a práca s chemickými látkami a prípravkami.

Významnými z hľadiska možnosti poškodenia sluchu v dôsledku expozície zamestnancov hluku sú pracovné činnosti pri:

- odstrele kameniva
- nakladaní rúbaniny
- úprave kameniva
- expedícii
- pri riadení nákladných automobilov

V pracovnom ovzduší predmetnej prevádzky sa vzhľadom na charakter činnosti vyskytuje prach. Podľa nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci je prach zaradený ako **pevný aerosól s prevažne fibrogénnym účinkom**. Zamestnanci prevádzky sú a budú prachu exponovaní v rôznej miere, a to buď priamo pri výkone hlavnej činnosti, t.j. pri obsluhu strojno-technologických zariadení alebo sekundárne z činností vykonávaných na iných pracovných miestach.

SUMÁRNE VYHODNOTENIE OČAKÁVANÝCH VÝZNAMNÝCH VPLYVOV

Pozitívne vplyvy:

- rozvoj hospodárstva
- krytie potrieb vápenca v regióne
- ponuka pracovných príležitostí
- po vyťažení zásob a rekultivácii možnosť vzniku nových druhov biotopov

Negatívne vplyvy:

- zvýšená intenzita dopravy produktov spolu s jej negatívnymi dopadmi
- tvorba hluku a vibrácií v priestore lomu
- zasahovanie do biotopov
- zvýšená produkcia odpadov z ťažobnej činnosti
- znečistenie ovzdušia
- ovplyvnenie scenérie krajiny
- osobitnú dôležitosť majú potenciálne havarijné stavy, hlavne z hľadiska ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd.

Súlad s územnoplánovacou dokumentáciou

- Ťažba stavebného kameňa v lome Pohranice je realizovaná v súlade s prioritami stanovenými v Stratégii surovinovej politiky SR, schválenej uznesením vlády č. 722/2004.
- Z hľadiska územného plánu VÚC Nitrianskeho kraja možno konštatovať zhodu s regulatívami v oblasti ložísk prírodných zdrojov, priemyslu a stavebníctva.
- Obec Pohranice má vypracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá bola schválená uznesením obecného zastupiteľstva v roku 2008. V textovej časti územného plánu je kameňolom uvádzaný v kapitole „Výroba a skladové hospodárstvo“, pričom je konštatované, že lokalita je evidovaná ako evidované výhradné ložisko č. 472, na ktoré sa vzťahuje ochrana podľa zákona č. 44/1988 Zb. (banský zákon).
- Obec Kolíňany v súčasnosti pripravuje územnoplánovaciu dokumentáciu.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Dobývací priestor nezasahuje do žiadnych chránených území, v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, platí tu I. stupeň ochrany. Rovnako posudzované územie a jeho okolie nie je súčasťou území zaradených do sústavy Natura 2000 - chránených vtáčích území a území európskeho významu.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona

č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplní niektorých zákonov sa

o d p o r ú č a

realizácia navrhovanej činnosti „**Lom Pohranice**“ za predpokladu kontrolovaného splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI/3 záverečného stanoviska.

Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese posudzovania je potrebné vyriešiť v ďalších stupňoch projektovej a prevádzkovej dokumentácie pre povolenie činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Predmetom predloženého zámeru bolo posúdenie vplyvov intenzifikácie ťažby vápencov v dobývacom priestore Pohranice v katastrálnom území obcí Pohranice a Kolíňany. Zámer bol predložený a posúdený v jednom variante, Ministerstvo životného prostredia SR na základe žiadosti navrhovateľa upustilo podľa § 22 ods. 7 zákona. Dôvodom žiadosti bola predovšetkým skutočnosť, **že sa jedná o pokračovanie a rozšírenie ťažby v existujúcom lome s určeným dobývacím priestorom, dobývacou metódou a technológiou.** Prevádzkovateľ má na ťažbu vydané rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislave zo dňa 8.3.2006 a zmenu č. 1 zo dňa 30.12.2009 na dobývanie výhradného ložiska vápencov na obdobie do vydobytia dobývateľných zásob.

Nulový variant predstavuje prevádzku kameňolomu pri súčasnej kapacite cca 400 tis. ton ročne. V nulovom variante by ťažba prebiehala súčasným tempom, s vplyvmi, ktoré obyvatelia vnímajú v súčasnosti. Čo sa týka vplyvov na ostatné zložky životného prostredia (horninové prostredie, voda, biota), tieto je možné považovať za identické s vplyvmi navrhovaného zámeru. Ak by sa zvýšenie kapacity ťažby v posudzovanej lokalite nerealizovalo, bolo by potrebné nároky na stavebné suroviny vykryť z iných zdrojov, čo by sa prejavilo identickými vplyvmi, ako v prípade lomu Pohranice.

3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy a realizácie navrhovanej činnosti

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov otvárky a ťažby vápencov v DP Pohranice vyplýva, že v ďalšom procese prípravy a realizácie bude potrebné vykonať niektoré opatrenia z hľadiska prevencie a minimalizácie negatívnych účinkov činnosti na životné prostredie. V rámci jednotlivých zložiek sa navrhuje:

Ochrana vôd:

Najvyššie riziko predstavuje potenciálna havária s únikom nebezpečných látok pri ťažbe, doprave a skladovaní nebezpečných látok preto je potrebné:

1. zabezpečiť korektné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami, v súlade s požiadavkami § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách,
2. všetky priestory manipulácie s nebezpečnými látkami a strojné zariadenia zabezpečiť proti únikom škodlivých látok,
3. zabezpečiť kontrolu vo vzťahu k potenciálnym únikom nebezpečných látok, o výsledkoch kontrol viesť záznamy,

4. vykonávať kontrolu tesnosti žumpy, nádrží a rozvodov v súlade s požiadavkami vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z.,
5. pravidelne aktualizovať havarijný plán vypracovaný v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., zabezpečiť periodické školenia zamestnancov vrátane nácvikov zvládania havárie a zabezpečiť pracoviská havarijnými prostriedkami.

Ochrana ovzdušia

6. dodržiavať technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky stanovené prílohou č. 3 vyhlášky MPŽPRR SR č. 356/2010 Z. z.,
7. dodržiavať podmienky stanovené schváleným STPP a TOO, predovšetkým z hľadiska zabezpečenia chodu odprašovacieho zariadenia,
8. realizovať opatrenia na zníženia sekundárnej prašnosti - pri nepriaznivých klimatických podmienkach (suchom a veternom počasí) zabezpečiť kropenie vnútorných komunikácií, plôch a skládok substrátov,
9. viesť prevádzkovú evidenciu o zdroji znečisťovania ovzdušia podľa § 2 vyhlášky MPŽPRR SR č. 357/2010 Z. z.

Odpadové hospodárstvo

10. pri nakladaní s odpadmi rešpektovať všeobecne záväzné požiadavky vyplývajúce zo zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a jeho vykonávacích vyhlášok, osobitne z pohľadu evidencie odpadov, oznamovania údajov, súhlasu na nakladanie s nebezpečným odpadom, zhromažďovania odpadu a odovzdávania odpadu na základe zmluvy oprávneným osobám,
11. zabezpečiť dôslednú separáciu odpadov a ich zhodnotenie, resp. zneškodnenie environmentálne vhodným spôsobom,
12. nebezpečné odpady zhromažďovať na miestach zabezpečených podľa požiadaviek vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z.

Ochrana prírody

13. podať žiadosť na príslušné obce o vydanie súhlasu na výrub drevín a krovín na pozemkoch parc. č. 3244/1 (Pohranice) a 746/226 (Kolíňany),
14. skrývku v DP vykonávať postupným odstraňovaním pôdneho horizontu tak, aby nedošlo k okamžitému odstráneniu celého biotopu,
15. odstraňovanie skrývky realizovať spôsobom, ktorý umožní prirodzený únik živočíchov do bezpečných priestorov,
16. odstraňovanie stromov a kríkov pri rozširovaní lomu realizovať len v mimohniezdnom období vtákov, tzn. od 1.8. do 1.3.,
17. v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nesmie prísť k poškodeniu alebo zničeniu biotopov na susedných parcelách.

Hluk a vibrácie

18. dodržiavať podmienky realizácie clonových odstrelů stanovené schváleným Generálnym technickým projektom pre clonové odstrelů,
19. zabezpečiť pravidelnú údržbu dopravníkových pásov a vibračných sít, za účelom zníženia tvorby hluku.

Ochrana zdravia

20. realizovať súbor opatrení vyplývajúcich z požiadaviek zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích predpisov,
21. pravidelne vyhodnocovať objektivizáciu podmienok práce a pracovného prostredia pre faktory hluk podľa nariadenia vlády SR č. 115/2006 Z. z. a pre pevné aerosóly (prach) podľa nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z.,
22. predkladať príslušnému orgánu ochrany zdravia návrhy na zaradenie prác vykonať kategorizáciu činností z hľadiska zdravotných rizík v zmysle vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z.,
23. pri používaní chemických látok a chemických prípravkov postupovať v súlade so zákonom č. 67/2010 Z. z., z hľadiska klasifikácie ich nebezpečenstva a správneho označovania,

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zdôvodnenia akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k zámeru.

Posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti bolo vykonané na základe:

- údajov o súčasnom stave jednotlivých zložiek životného prostredia, ktoré boli získané z oficiálnych zdrojov štátnych inštitúcií,
- z informácií získaných z pozorovania priamo v lome,
- z množstva meraní a štúdií,
- informácií získaných počas ťažby od roku 1965.

To znamená, že spracovatelia zámeru mali k dispozícii relevantné informácie o technologickom procese, vykonávanej činnosti a jej vplyvoch na životné prostredie. Neexistovali teda žiadne neurčitosti pre prognózovanie budúceho vývoja z hľadiska vstupov a výstupov.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 37 zákona na základe odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona, na základe zámeru, stanovísk dotknutých orgánov, povoľujúceho a príslušného orgánu k zámeru, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti a ďalších informácií získaných v rámci spracovania odborného posudku.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona. MŽP SR dôsledne analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od dotknutých subjektov a občanov. Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík z havárií a predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

Z komplexného posúdenia navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že navrhovaná činnosť nebude spôsobovať výrazné negatívne vplyvy na kvalitu životného prostredia, na zdravie ľudí, na chránené, či významné prvky prírody a krajiny za predpokladu, že sa dodržia podmienky realizácie uvedené v kapitolách VI. 3. tohto záverečného stanoviska, ako aj príslušné ustanovenia právnych predpisov na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Realizáciou činnosti nedôjde k narušeniu ekologickej stability záujmového územia. Navrhované technické riešenie navrhovanej činnosti zodpovedá technickým predpisom, legislatívnym predpisom a technickým normám na území SR, ako aj obdobným riešeniam v zahraničí.

V stanovenom termíne bolo na MŽP SR doručených 13 písomných stanovísk dotknutých subjektov a 1 záznam z verejného prerokovania. Žiadne z predložených stanovísk nebolo negatívne. Viaceré obsahoval pripomienky a podmienky za akých je možné činnosť realizovať. **Všetky pripomienky boli dostatočne vysvetlené pri prerokovaní návrhu rozsahu hodnotenia pripravovanej činnosti.**

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 zákona je ten, kto vykonáva navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä:

1. Systematicky sledovať a merať jej vplyvy.
2. Kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činností a vyhodnocovať ich účinnosť.
3. Zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Rozsah monitoringu je súčasťou opatrení uvedených v bode VI.3. záverečného stanoviska.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

V priebehu procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „**Lom Pohranice**“ sa verejnosť podľa § 24 zákona nezainteresovala.

V následných konaniach o povolení činnosti podľa osobitných predpisov má verejnosť podľa § 24 zákona postavenie účastníka konania.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor environmentálneho posudzovania
Mgr. Jana Miklasová

v súčinnosti s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor environmentálneho posudzovania
RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 07.12.2011